

8.11.2019

Etelä-Savo

ETELÄ-SAVON ELINKEINO-, LIIKENNE-, JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN (jäljempänä ELY-keskus) ALUEELLINEN LINJAUS ULKOMAISEN TYÖVOIMAN KÄYTÖSTÄ

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (301/2004) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä. (VNp 11.10.2012). Sen tarkoituksena on tukea työvoiman saatavuutta alueen erityispiirteet huomioon ottaen.

Alueellinen linjaus turvaa osaavan työvoiman saatavuutta ja mahdollistaa työnantajille vaihtoehtoisia väyliä työvoiman rekrytoinnissa niissä tilanteissa, joissa kotimaista työvoimaa ei ole saatavilla.

Markkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset, kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla. Alueellinen linjaus ei sisällä jo valtakunnallisessa linjauksessa käsitellyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta on luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Työvoiman saatavuusharkinta on kokonaisharkintaa, joka sisältää ennakkovalvonnan ja työvoiman saatavuuden arvioinnin. Työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen liittyvä harkinta on tapauskohtaista kokonaisharkintaa, joka sisältää sekä työvoiman saatavuuden selvittämisen, että työsuhteiden ennakkovalvonnan, jossa tulee varmistua siitä, että työsuhteessa noudatetaan asianomaisia työehtosopimuksia ja Suomen työlainsäädäntöä. Lisäksi varmistetaan, että työnantaja kykenee suoriutumaan työnantajavelvoitteistaan.

Ulkomaalaislaissa on myös määritelty tehtävät, alat ja asemat (esim. perheenjäsen) joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa.

Työntekijän sopivuuden arviointi kuuluu lähtökohtaisesti työnantajalle ja työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) selvittää työmarkkinoiden käytettävissä olevan työvoiman saatavuuden. Vaadittavien terveydentila- ja pätevyysvaatimusten asianmukaisuutta koskeva harkinta kuuluu ulkomaalaislain mukaan TE-toimistolle. Työntekijän toimeentulon tulee olla turvattu ansiotyöllä kuukausittain työntekijän oleskeluluvan voimassa ollessa.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden kansalaiset saavat työskennellä Suomessa ilman työntekijän oleskelulupaa. Vastaava oikeus on myös Norjan, Islannin, Liechtensteinin ja Sveitsin kansalaisilla. ETA-alueen ulkopuolisten maiden kansalaisilta vaaditaan lähtökohtaisesti työntekijän oleskelulupa, mutta poikkeuksiakin on. Ulkomaalaislaissa on määritelty ne tehtävät, alat

ja asemat, joihin liittyy oikeus tehdä työtä ilman työntekijän oleskelulupaa. Työnantajan velvollisuutena on varmistua siitä, että palvelukseen tulevalle ja palveluksessa olevalla ulkomalaisella on vaadittava työntekijän oleskelulupa tai että hän ei tarvitse oleskelulupaa. Lisätietoja www.te-palvelut.fi (Työnantajalle/Yritykselle > Rekrytoi ulkomailta) ja www.migri.fi.

2. Alueellisen linjauksen valmistelu

Etelä-Savon ELY:n alueellisen linjauksen valmistelua on tehty yhdessä Etelä-Savon TE-toimiston ja työelämäosapuolten kanssa. Työvoiman saatavuuden harkinnassa on käytetty lähteinä mm. työ- ja elinkeinohallinnon ennakoititietoa, työ- ja elinkeinotoimiston selvityksiä rekrytointiongelmista sekä ammattibarometrin tietoja.

Lisäksi ennakoinnissa ja palvelujen suunnittelussa hyödynnetään alueen muita työmarkkina-katsauksia sekä TEM:n valtakunnallisia tilastoja.

Tarkempia tietoja ja alueellisia eroja www.ammattibarometri.fi ja Etelä-Savon työllisyyskatsaukset <http://www.temtyollisyyskatsaus.fi/etela-savo.aspx>

3. Etelä-Savon alueellinen linjaus

Nykyisessä tilanteessa työvoiman saatavuus harkitaan pääsääntöisesti kaikilla ammattialoilla, joissa tarvitaan työntekijän oleskelulupa. TE- toimiston arvioissa työvoiman saatavuudesta tarkistetaan, löytyykö tehtävään kohtuullisessa ajassa työntekijää työmarkkinoilta. Pääsääntöisesti työpaikka pidetään avoinna työhallinnon tietojärjestelmässä vähintään kahden viikon ajan. Rekrytoinnissa korostuu vastuullinen työnantajatoiminta.

Pääsäännöstä poiketen työvoiman saatavuuden parantamiseksi työntekijöiden oleskelulupia voidaan Etelä-Savossa puoltaa ilman erikseen tehtävää työvoiman saatavuusselvitystä.

Etelä-Savon ELY-keskus katsoo, että seuraavilla ammatti- ja toimialoilla työvoiman saatavuus on vaikeutunut:

- 1) **ICT- ala;** erityisasiantuntijat
- 2) **Metalli- ja konetekniikan ala;** koneenasentajat, koneistajat, hitsaajat ja ohutlevysepäät
- 3) **Maa- ja metsätalousala;** maataloustyöntekijät ja karjanhoitajat
- 4) **Kuljetus- ja maanrakennusala;** maansiirtokoneiden kuljettajat ja puutavara-autonkuljettajat
- 5) **Sosiaali- ja terveydenhuoltoala;** yleislääkärit, erikoislääkärit, sairaanhoitajat, lähihoitajat ja hoiva-avustajat
- 6) **Puhdistusala;** toimisto- ja laitossiivoojat sekä laitoshuoltajat
- 7) **Catering-ala;** suurtaloustyöntekijät (pois lukien etnisten ravintoloiden työntekijät

4. Työntekijöiden oleskelulupa-asioiden käsittely Etelä-Savossa

Etelä-Savon alueellisen työlupalinjauksen valmistelussa on otettu huomioon alueen työmarkkina-tilanne ja kuultu työmarkkinaosapuolia ja elinkeinoelämän sekä TE-hallinnon edustajien näkemyksiä. Linjausta on käsitelty Etelä-Savon ELY-keskuksessa ja Etelä-Savon TE- toimistossa

Etelä-Savon ELY-keskuksen alueella työntekijän oleskelulupahakemuksen käsittely on keskitetty Kaakkois-Suomen TE-toimiston Lappeenrannan toimipaikkaan, jossa annetaan osaratkaisuu. Oleskelulupahakemuksen voi panna vireille vain työntekijä itse. Ensimmäistä oleskelulupaa on haettava pääsääntöisesti ulkomailla Suomen edustustossa.

Lisätietoja Kaakkois-Suomen TE -toimiston työlupayksiköstä:

www.te-palvelut.fi (Paikalliset TE- palvelut)

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto
Työntekijän oleskelulupa-asiat
Villimiehenkatu 2 B
PL 117
53101 Lappeenranta

Puhelimitse arkisin klo 9 -11.00

Puh. 0295 042 006

tyolupapalvelut.kaakkois-suomi@te-toimisto

5. Alueellisen linjauksen voimassaolo

Alueellinen linjaus on voimassa toistaiseksi ja sitä päivitetään työmarkkinoilla tapahtuvien muutosten tai säädösten mukaisesti.

Lisätietoja

Työntekijöiden oleskeluluvista ja lupien hakemisesta saa tarkempaa tietoa Maahanmuuttovirastosta (www.migri.fi)

EURES-palvelut auttavat kansainväliseen rekrytointiin liittyvissä asioissa

http://www.te-palvelut.fi/te/fi/erikoissivut/eures_palveluntarjoajat/index.html

Mikkelissä 8.11.2019

Juha Pulliainen
E-vastuualueen johtaja

Irja Sokka
Johtava asiantuntija